

ning, og det var sørgeligt, at der den Gang skulde Politibeskyttelse til, for at det Arbejde kunde blive udført. Det eneste, jeg har sagt, er, at jeg savnede det ærede Medlem Hr. Borgbjergs Udtalelser om, at Landbrugets Eksport havde Betydning den Gang. Jeg kan gaa ud fra, at hvis vi en anden Gang kommer i en lignende Situation, vil jeg ikke savne disse Udtalelser fra det ærede Medlem Hr. Borgbjerg. Men hvis det, jeg her berører, skyldes den Organisation, som ogsaa det ærede Medlem Hr. Rode lovpriste, indrømmer jeg, at jeg ikke kan deltage i denne Lovprisning af en Organisation, som viser sig saaledes, at nogle faa Hundrede Mand kan sige: Vi har Eneret paa dette bestemte Arbejde. Det kalder jeg ikke Orden, men Uorden eller Anarki.

Jeg skal saa vende mig til det ærede Medlem Hr. Fraenkel, idet jeg dog straks maa sige, at jeg ikke tør følge ham i alle hans handelspolitiske og handelsfilosofiske Betragtninger. Det glædede mig, at det ærede Medlem sagde, at det aldrig havde været Meningen, at vi skulde føre en Handelspolitik, hvor man slog i Bordet; saa er vi enige og kunde have sparet hele Diskussionen. Men der er alligevel en Forskel, og den har navnlig det ærede Medlem Hr. Fraenkel aldrig søgt at lægge Skjul paa, hvad jeg priser ham for. Det er den gamle Forskel mellem Tilhængerne af Toldbeskyttelse og Tilhængerne af Frihandel.

Det ærede Medlem sagde, at jeg havde den Opfattelse, at der i Frihandelen var en mystisk Kraft til Udvikling af et Lands Erhvervsliv. Det er rigtigt nok, det er min Opfattelse, at der i Frihandelen er en Kraft til Udviklingen af et Lands Erhvervsliv, jeg anser den blot ikke for at være mystisk, men ganske naturlig. Det er under Frihandelen, den frie Konkurrence, der er som Saltet i al Omsætning og Handel, der er Betingelser for, at Erhvervslivet kan udfolde sig; men ogsaa kun Betingelser, det er ikke derfor givet, at det udfolder sig, det beror paa, om vi selv duer til noget — og jeg vil dog ikke mene, at vi er i en saadan Stilling her i Landet nu, at vi skulde tvivle paa, at vi duede til noget. Jeg tror, paa, at vi duer til noget indenfor de forskellige Erhverv, ogsaa indenfor Industrien; vil vi naa frem, saa maa vi tro paa dette og tage den frie Konkurrences Vilkaar.

Det ærede Medlem sagde — og det er en meget bemærkelsesværdig Udtalelse —, at der findes ingen Naturlove i Økonomien. Jeg er her ganske uenig med ham; men jeg forstaar, at det ærede Medlems Livserfaring gaar ud paa, at der findes ingen Naturlove i Økonomien, det vil altsaa sige, at det ærede Medlem ikke selv har fundet, at der var Love indenfor det økonomiske Liv. Det er ikke underligt, at det ærede Medlem undertiden kan komme ud paa vildsome Veje, naar han endnu ikke har opdaget, at der ogsaa i det økonomiske Liv findes virkelige Naturlove, som man ikke ustraffet kan sætte sig op imod.

Det ærede Medlem var inde paa en lang Omtale af England: Jeg skal derom sige, at det er heldigt, at man i England ikke er naaet til samme Opfattelse som det ærede Medlem; der har man stadig holdt paa Frihandel, og jeg haaber, at det ogsaa maa blive Tilfældet i Fremtiden, det vil være af stor Betydning. Ganske vist er der nu i England vundet en konservativ Valgsejr, men en konservativ Valgsejr der har sin særlige Betydning, den behøver ikke at betyde en Ændring i Handelspolitikken. Det er bemærkelsesværdigt, at det konservative Parti vandt netop ved at erklære, at det vilde afholde sig fra at foretage Indgreb i Handel og Omsætning.

Det, som det ærede Medlem Hr. Fraenkel navnlig havde imod mine Udtalelser, var dette, at jeg havde udtalt mig med, som han sagde, en saa forbavsende Letsindighed om Fødselsoverskuddet; det var ikke ansvarlig Tale, jeg havde ført, og det ærede Medlem bebrejdede mig, at jeg ikke havde givet Anvisning paa, hvorledes Fødselsoverskuddet skal beskæftiges. Man kan jo ikke, selv om man taler længe, komme ind paa alt muligt; men paa den Foranledning, det ærede Medlem her har givet mig, vil jeg dog gerne om dette Spørgsmaal i stor Korthed sige følgende. Strømmen fra Land til By er jo ikke noget nyt, det er ikke et Fænomen, der er opstaaet i Dag eller i Gaar, det var noget, vi ogsaa havde før Krigen, ogsaa fandtes i alle Lande. Denne Strøm har forskellige Aarsager, og den har i hvert Fald den naturlige Aarsag, at Produktionen af Levnedsmidler, det, Menneskene kan putte i Munden, er begrænset til, hvad der kan spises, men Forbruget af og Frem-